

Sykkeltur rundt Lhasa i Tibet

Inge Bjart Torkildsen

Plassen foran Lhasa palasset, gammelt mot nytt.

”Fantomet fra Flekkefjord” tok seg en tur rundt planeten høsten 2007 med fly og sykkel, og landet omsider på Lhasa-flyplassen (3500 moh) lørdag 27 oktober. Tenkte at det som vanlig ville bli mye sjekking av sykkelbagen, men ble faktisk viftet forbi av tolleren, mens alle de andre ble holdt tilbake. Merkelig....

Det tok tre uker å få Tibet permit i Kathmandu da permit kommisjonen tok en ukes ferie under solfestivalen, samtidig som det visstnok var unntakstilstand da Dalai Lama fikk sin utmerkelse fra den amerikanske kongressen 17. oktober i tillegg til den femårige kinesiske folkekongressen, men hvem kunne vite det? Det sto ingenting i Agder om det.

Ethvert sted har i likhet med det norske byråkratiet sitt system og man blir bokstavelig talt høy av å være i Lhasa. Prøvde å finne en minibank den første kvelden, men surret meg bort mot en kø, men så var det en som sa: ”Det må være en bønpo” og da skjønnte jeg at jeg kanskje hadde havnet mot køen rundt Jokhang, så snudde som en eksemplarisk syklist og gikk noen runder sammen med noen tusen tibetanere og det var litt av en opplevelse. Fant en minibank på et hjørne tilbake mot hotellet og den fungerte også der. Imponerende.

Det er milevis med flate veier såvel som noen bakker i Tibet, så noe for enhver smak. Høyden er selvsagt et problem for de fleste de første dagene, men opplevde ingen nevneverdige problemer, tok det med ro og bygde opp blodet. Klar luft, og i den høyden blir det klart nok mindre luftmotstand og mindre oksygen så kanskje oksygenflasker blir like populære som vannflasker i et Tour de Tibet? Er også en fare for at blodet blir så tykt at man ikke får stille til start...uten å være dopet...

Søndag 28.10: 40 km, 60 høydemetre og to punkteringer. Det må bokstavelig talt sies å være ganske flatt! Satte på 32 mm crossdekk som synes å passe bedre til veidekket i Lhasa sentrum som er omtrent som i Oslo. Utenom gamlebyen ligner Lhasa på en kombinasjon av et kinesisk shoppingssenter og souvenirsjapper, med en del originale barer og restauranter i mellom, alle skiltet på både tibetansk og kinesisk. Potala palasset er

selvsagt en åpenbaring og flott å sykle foran. Eksosreglene er ikke like strenge som i Europa og USA, men ikke så mye trafikk, enda...et kullkraftverk forurenses også på vesttkanten av byen.

Mandag 29.10: 58.5 km, 271 høydemetre, en liten runde i nordøstlige del av Lhasa-dalen, inkl. et lite fjellpass (Drak Yerpa) på 3888 m (ny pers på sykkel som ble slått senere av en klatring til Mauna Kea 4200 m på Hawaii) der en buss med pilgrimmes drysset små bønneflagg på meg (eller passet?) og det er ikke hva man opplever på sykkeltraining i Norge... en fantastisk natur og nok en del som lurte på hva salgsromvesen som kom syklende. En gammel viking i Tibet! Changlam nyingma vikingpa! Pøke Yakpodo!

Tirsdag 30.10: 62.5 km, 208 høydemetre, en liten tur halvveis mot flyplassen og tilbake, mye vind med sand og trafikk med dertilhørende eksos så snudde lenge før jeg kom til tunnelen mot flyplassen. Noen fine drag i medvinden på tilbakeveien. Godt med mat på Snowland om kvelden og fant min stamsplass foran Mt. Kailash maleriet. Kanskje det blir en tur til det fascinerende fjellet neste gang?

Onsdag 31.10: 400m svømming i Lhasa Spa og det er jo også en interessant opplevelse, oppdriften er den samme i vannet som ved havoverflaten. God lunsj med en bekjent og lokal sightseeing uten sykkel.

Torsdag 1.11: 16 km. Liten tur til Sera klosteret nord for byen, men når jeg ser "Ticket Office" i et kloster da gidder jeg ikke å gå inn. 8 km spasertur til/fra Tibetan Museum som virkelig er innholdsrikt og noe av det beste jeg har sett. Dessverre er det vel akkurat det den tibetanske kulturen er i ferd med å bli, nemlig et museum? Begynte å bli kaldt også om ettermiddagene, 16 grader etter noen dager med godt over 20 grader. På tide med lue og langbukser.

Fredag 2.11: Litt kjølig så tenkte å klatre opp på en liten hellig topp (4000 moh?) i nærheten, men det må man også ha en permit til og det må vel kanskje kinesiske turister som skal til Holmenkollen også? Var ikke noe politi der da jeg syklet forbi foten på mandagen, kanskje veien egentlig var stengt for enslige syklistere? Avspasert....det var faktisk det eneste stedet på 97 dager rundt planeten hvor jeg ble nektet adgang.

Samye klosteret i Yarlung dalen

Lørdag 3.11: 120 km til/fra Samye ferjestedet som var litt mer enn et par mil fra flyplasshotellet, men milene er vel litt lengre i Tibet enn i Norge? Ferje mellom sandbankene i Yarlung Tsangpo (Brahmaputra) og jeep til/fra Samye som er det første tempel Guru Padmasambhava fra Odiyana bygde i vikingtiden (ca. 775) og

han var kanskje en gammel viking? Odi=Odin? Fikk se den berømte ”gye deb nga” (”ligner på meg”, altså ikke meg, men Guru Padmasambhava) statuen. Den ble visstnok ødelagt under kulturrevolusjonen og bygd opp igjen. Han var noe gyllen i huden, så kanskje originalen har flyttet til Manhattan? Hvem vet, overveldende natur og lite trafikk, kun en lang motgående militærkolonne på tilbakeveien. De siste kilometrene gikk i stummende mørke og det gikk på årvåkenheten løs, holdt ironisk nok på å tryne på en fartsdump like før flyplasshotellet. Det var en såkalt sterk lørdag og en overveldene opplevelse.

Søndag 4.11: 60 km i øvre delen av Yarlung dalen, vest for flyplassen på gamleveien til Lhasa og mot Gyantse, igjen blir man bare bokstavelig himmelfallen av de brede dalene og de høye fjellene.

Mandag 5.11: Fly til Beijing om ettermiddagen/kvelden. Massive fjellmasser helt til sletten før Chengdu så her er det mer å utforske, får Alaska, Rocky Mountains, Jotunheimen, Pyreneene og Alpene til å blekne. Beijing var derimot en skuffelse, tett tåke og smog, så gadd ikke en gang pakke ut sykkelen for å se på serverdighetene neste dag. Stakkars OL deltakere dersom det er slik også i sommer. Kanskje man burde legge sykkelturene til Tibet? Tempo i Yarlung-dalen og fellesstart Gyantse – Lhasa? Der er i hvertfall luften ren, men tynn...

Tirsdag 6.11: 14:00 Tok av fra Beijing, 22:00 fra Osaka/Kansai. Ankom Honolulu 10:00..

En languke og 360 km i Tibet er i minste laget og knapt nok til å bli akklimatisert og fulle av røde blodlegemer, men det var hva tiden og temperaturen tillot denne gang. Himalayan Mountain Bikes arrangerer noen fine turer, men man må være ut med bestilling minst to måneder i forveien for å slippe å vente i Kathmandu på diverse permits som trenges i distriktene. De beste tidene å sykle på er normalt mars-mai, september-november da det ellers lett blir for kaldt eller varmt og vått, i sommer var det unormal lang monsun og t.o.m. flom i Lhasa og folk vasset til knes i vann. Tibetanerne merker også forandringene i klimaet og en kampanje er i gang for å ta vare på skogen, lede vannet og dyrke jorden på en fornuftig måte slik at de som er avhengige av de store elvene får sitt i den grad nabolandene følger opp med en tilsvarende klimapolitikk.

Jeg kan ikke uttale meg så mye om den politiske situasjon ellers, men ungdommen synes å integrere som andre deler i verden uavhengig av fortiden og det er vel fare for at Tibet blir et sekulært samfunn uten noen annen religionsutøvelse enn kapitalistkommunismen, de to systemer av hva nå det er. Sheraton bygger hotell og det blir vel et Casino Presidente i Lhasa også etterhvert i den grad det har noen betydning for den naturlige tilstand. Det norsk-tibetanske universitetssamarbeidet fungerer visstnok veldig godt og det er veien å gå, hjelp intelligent ungdom til en grundig og god utdanning i Norge, så vil det tibetanske samfunn etterhvert løfte seg i integrasjonsprosessen med kineserne og alle få pass når de har funnet sin plass i et fritt samfunn...

Tibet har et enormt potensiale som turistland med de vakre fjell og daler, infrastrukturen må naturligvis bygges ut med flere hotell og herberger. Kineserne har naturlig nok kontroll over hvor mange utlendinger som kommer og går, noe a la den Bhutanesiske modellen så det ikke blir for mange uteliggere som i Nepal. Opplever også kinesere som vennlige mennesker og man må i hvert fall berømme dem for å lage veier som er relativt gode å sykle på, men det kan da ikke koste all verden å invitere H.H. Dalai Lama til å møte sin gamle hjemby? Det vil ikke bare glede en usedvanlig person før han dør, men også være en håndstrekning som vil bli godt mottatt over hele planeten og gi kineserne økt anseelse som de kan trenge i OL året.

Ta turen, Tibet for alle!